

Nr. 286 / 30.04.2024

BULETIN DE AVERTIZARE Nr. 32/30. 04. 2024

Boli: **patarea rosie a frunzelor** (*Polystigma rubrum*), **ciuruirea frunzelor** (*Coryneum beijerinckii*), **monilioza** (*Monilinia laxa*), **hurlupi** (*Taphrina pruni*);

Dăunători: **viespea neagra prunelor** (*Hoplocampa minuta*), **paduchele censusu** (*Hyalopterus pruni*), **cotarul verde** (*Operophtera brumata*), **cotarul brun** (*Erannis defoliaria*), **minierul circular** (*Leucoptera scitella*), la speciile sămburoase care pot cauza pierderi importante în cultură.

patarea rosie a frunzelor (*Polystigma rubrum*),

ciuruirea frunzelor (*Coryneum beijerinckii*),

monilioza (*Monilinia laxa*),

hurlupi (*Taphrina pruni*);

Cotarul verde (*Operophtera brumata*),

Cotarul brun (*Erannis defoliaria*),

Păduchele censusu (*Hyalopterus pruni*),

minierul circular (*Leucoptera scitella*),

viespea neagra prunelor, (*Hoplocampa minuta*)

Pătarea rosie a frunzelor (*Polystigma rubrum*). Boala este favorizată de umiditatea aerului și temperaturi ridicate. Atacul se manifestă pe frunze, începând din luna mai, prin apariția unor pete aproape circulare, de 5-20 mm diametru, la început de culoare verde-gălbui, apoi roșii-cărămizii. Țesuturile din dreptul petelor sunt mai îngroșate, casante și puțin bombate spre fața inferioară a frunzei. Petele sunt izolate sau confluențe, uneori ocupă aproape toată suprafața limbului.

Pe fața inferioară a frunzelor, în dreptul petelor se observă niște punctișoare mici, brune. Spre sfârșitul verii, țesuturile din dreptul petelor se colorează în brun-negricios, începând de la centru. Frunzele puternic atacate cad timpuriu.

Iernarea parazitului are loc numai în frunzele atacate, sub formă de peritecii.

Pătarea roșie a frunzelor este o boală mult răspândită, fiind favorizată de precipitațiile care cad în aprilie-mai.

Pomi sunt susceptibili de a fi atacați timp de 30-45 zile din momentul dezmuguririi pomilor.

Soiurile sensibile de prun sunt soiurile din grupa Vinetelor, (ex. Csacsnska).

Ciuruirea frunzelor (*Stigma carpophilla*, sin. *Coryneum beijerinckii*) - Este o boală frecventă a speciilor de sămburoase, Atacul se manifestă pe frunze, ramuri și fructe, Pe frunze apar numeroase pete circulare, de culoare brună, cu marginea violacee, având diametrul de 3-5 mm, care se usucă și cu timpul se desprind și cad. Frunzele rămân ciuruite. Pomi atacați se dezfrunzesc timpuriu și se debilitază. Fructele atacate, prezintă la început pete mici, roșietice, care apoi se brunifică și se usucă

până la sâmbure. Fructele atacate de timpuriu se scutură masiv. Pe ramurile tinere, atacul se manifestă prin apariția unor pete ceroase, brun-roșcate, puțin cufundate în țesut. În urma atacului, seva este oprită din circulație, ceea ce duce la ofilirea lăstarilor. Buchetele florale se usucă, scoarța se acopră de gome.

Monilioza (*Monilinia laxa*), considerată una dintre cele mai grave boli ale samburoaselor. Primele semne ale bolii se observă pe flori. Acestea vor începe să se usuce. Cu toate că acest lucru se poate întâmpla și în cazul înghețului, diferența este că monilioza nu apare în mod uniform, pe când la îngheț aproape toate florile sunt afectate. Pe măsura ce boala avansează, lăstarii tineri atacați se vor brunifica, vârful acestora se va îndoi, însă nu se vor rupe. Atenție la aceste semne! Atacul se va observa și pe frunze, iar pe măsura ce boala avansează acestea se vor usca și vor cădea. La pomii afectați și fructele vor avea de suferit, acestea se vor brunifica și vor rămâne agatate pe ramuri. Un alt semn care anunță prezența moniliozei va fi și cleiul care apare pe trunchiul pomului. Boala apare mai ales în sezonul ploios, cu umiditate excesivă și temperaturi scăzute. Ciuperca poate rezista timp de mai mulți ani în scoarța pomilor, așa că este necesar să fie aplicate tratamente. Înainte de aplicarea tratamentului pentru combaterea moniliozei, luați măsuri de protecție. În cazul în care ați observat primele semne ale bolii, lăstarii atacați se vor tăia și se vor distruge prin ardere ca de altfel și frunzele căzute.

Hurlupi - *Taphrina pruni* este o boală care afectează fructele. Acestea nu se mai dezvoltă în mod corespunzător, iar forma lor se schimbă. Astfel, fructele vor avea o formă mai alungită și mai lată, iar vârful se va îndoi, primind o formă de seceră. Hurlupul apare la sfârșitul lunii aprilie și începutul lunii mai, la scurt timp după fecundare. Astfel, fructele tinere infectate vor avea ca prim simptom o creștere mai rapidă a mezocarpiului, iar dimensiunile acestora vor depăși dimensiunile fructelor sănătoase, din cauza miceliului ciupercii care se dezvoltă între celulele fructelor. Dezvoltarea bolii este favorizată de vremea ploioasă, gradul ridicat de umiditate și temperaturile cuprinse între 10 - 21 °C. Fructele vor rămâne fără sâmbure, vor fi zbârcite, spongioase în interior, de culoare verde-gălbui, cu un gust dulce-acrișor. Fructele vor rămâne pe ramură în jur de o lună, însă se vor usca și vor cădea. Miceliul ciupercii se dezvoltă în spațiile intercelulare ale țesuturilor atacate și este septat și ramificat. Ascele sunt cilindrice, rotunjite la vârf, incolore și se formează subcuticular.

Viespea neagra prunelor (*Hoplocampa minuta*), este un dăunător periculos al prunului. Are o singură generație pe an și atacă nu doar prunul, ci și caisul și ciresul. O singură viespe neagra a prunului poate depune și 60 de ouă. Iernează în stadiul de larvă într-un cocon în sol la 2 - 10 cm, sub coroana pomilor. De aceea, este foarte importantă săparea solului în jurul pomilor. Pagubele pe care le produce acest dăunător sunt semnificative. De aceea, este important să fie aplicate tratamente. În stadiul de adult, viespea neagra a prunului are 4 - 5 mm lungime, de culoare neagră, lucioasă. Are antene negre și picioare de culoare galben - maronii. Aripile sunt transparente, cu mici nervuri. Există un echilibru perfect între zborul adulților și înflorirea pomilor preferați al acestui dăunător. Ouăle, sunt depuse câte 1 - 2 pe flori. Larvele vor ajunge în fructele de abia legate și vor consuma samburele moale, încă crud. Pe timpul nopții, larvele trec de pe un fruct pe altul, un exemplar reușind să distrugă până la 6 fructe încă necoapte. În urma perioadei de hrănire, în cursul lunii iunie, larvele ajung pe sol, odată cu fructul distrus sau vor pica singure. Pentru a se proteja, larvele se vor înveli într-un cocon. Vor sta așa până în primăvara viitoare. Fructele atacate de larve vor ajunge pe sol, o dată cu prima cadere fiziologică a fructelor. Acestea vor avea un colorit straniu, asemănător celor din parga.

Păduchele cenusiu (*Hyalopterus pruni*), Dăunătorul dezvoltă între 12 și 15 generații pe an, planta gazda fiind prunul. Iernează în stadiul de ou la baza mugurilor și pe suprafața lor. Atacă în special prunul (mai rar piersicul și caisul) atacul fiind extrem de periculos în pepiniere și plantațiile tinere. Adulții și larvele colonizează lăstarii și frunzele care în urma atacului rămân mici și încovoiate (lăstarii), iar frunzele se încovoie și devin clorotice.

Aplicați tratamentul la 7-8 zile de la tratamentul efectuat după scuturarea petalelor.

Fenologic tratamentul coincide cu faza: căderea coșurilor- creșterea fructelor.

Pentru prevenire și combatere, se recomandă executarea tratamentului IV pe parcelele pe care s-a depășit Pragul economic de daunare:

la patarea roșie și ciuriuire :	GA – 10% frunze	cotari	2 larve /100 frunze
monilioza:	frecv. 3% pe fructe	viespea neagra	10% flori cu pontă
afide	30 exemplare /frunză	minier	30 mine /100 frunze

Pentru tratament folosiți unul din produsele sau din amestecurile de mai jos, după caz:

- CAPTAN 80 WDG / CAIMAN - 0,15% (1,5 kg/ha) + DELTAGRI (FASTER DELTA) – 0,3 l/ha;**
- FOLICUR SOLO 250 EW (VALOR 250 EW) – 0,75 l/ha + KARATE ZEON (NINJA) – 0,015%;**
- SIGNUM (SYREX STAR) – 0,5 kg/ha + MOVENTO 100 SC – 1,875 l/ha.**

Alte recomandări!

Pentru tratament se pot utiliza și alte produse de protecția plantelor omologate cu efect similar;

Efectuați în prealabil testul de compatibilitate.

Se vor respecta cu strictețe indicațiile trecute în prospectul fiecărui produs folosit.

Volumul mediu de soluție (l/ha) aplicat cu utilaje terestre este la mar, cireș, vișin nuc de 1500 l/ha și 1000 l/ha la păr, gutui, prun, cais, piersic, nectarin, arbuști fructiferi, căpșuni, pepiniere pomicole – în funcție de tipul de livadă și vârsta plantației.

Clătiți de 3 ori recipientii și livrați ambalajele și apele uzate la operatorii economici care efectuează neutralizarea acestora > **program SCAPA** www.aiprom.ro

Luați măsurile ce se impun pentru protecția mediului înconjurător. Respectați cu strictețe normele de lucru cu produsele de protecție a plantelor, (ppp), norme de protecție și securitate a muncii, de protecție a albinelor și a animalelor în conformitate cu Legea nr. 383/2013 a apiculturii, cu modificările și completările ulterioare și Ordinul nr. 127/1991 al ACA din România, ordinul comun nr. 45/1991 al MAA, 15b/3403/1991 al Departamentului pentru Administrație Locală și 1786/TB/1991 al Ministerului Transporturilor, precum și cu Protocolul de colaborare nr. 328432/2015, încheiat cu ROMPIS (privind implementarea legislației, în vederea protecției familiilor de albine, împotriva intoxicațiilor cu produse de protecție a plantelor). Respectați prevederile Ordinului MADR nr. 297/2017 privind aprobarea Codului de bune practici pentru utilizarea în siguranță a ppp. Respectați obligațiile ce vă revin conform Ordinului MADR, al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui ANSVSA nr. 352/636/54/2015 pentru aprobarea normelor privind ecocondiționalitatea în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri în România, cu

modificările ulterioare. Citiți și respectați instrucțiunile și informațiile înscrise pe eticheta produselor de protecția plantelor. Respectați normele cuprinse în Ghidul pentru utilizarea în siguranță a ppp în exploatarea agricole care poate fi accesat la adresa [http://www.madr.ro/norme-de-eco-conditionalitate-in-domeniul fitosanitar.html](http://www.madr.ro/norme-de-eco-conditionalitate-in-domeniul-fitosanitar.html).

Pentru agenții de dăunare avertizați, se vor utiliza doar produse de protecția plantelor (ppp) omologate de Comisia Națională de Omologare a Produselor de Protecția Plantelor, care sunt înregistrate în baza de date PEST – EXPERT, care poate fi accesată la adresa : <http://www.madr.ro>. la secțiunea Fitosanitar – adresa web: <https://aloe.anfd.ro>. Utilizator /parola – **guest**. Conform Reg. (CE) Nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21.X.2009, privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, fiecare utilizator a ppp trebuie să păstreze cel puțin 3 ani evidența contabilă a produselor de protecția plantelor depozitate și utilizate, precum și evidența efectuării fiecărui tratament prin completare într-un registru după modelul de mai jos:

Nume și prenume fermier/ societate comercială..... Domiciliu fermier/sediul social al societății..... (Comuna, județul)
 Ferma (nume/număr,adresa)..... Toate tratamentele cu produse de protecția plantelor se completează la zi în:

Registru de evidență a tratamentelor

Data efectuării tratament	Culturașiloulundeest esituattere nul	Tipul aplicării	Tratamentul efectuat					Numele persoanei responsabile pentru efectuare atatamentului. Semnătura	Data inceperii recoltării produ sului agricol	Nr și data doc prin care s-a dat in consum populației	
			Agenți de dăunarecombătuți Boli / dăunători/ buruieni	Denumire produs de protecție a plantelor folosit	Doza :		Supra-fața (ha)				Canti Tăți utilizate (kg/litri)
					Omolo gată	Folo sită					

Conform Reg. CE nr. 1107/2009, art.67 (1) producătorul agricol numerotează paginile registrului. Pe spatele registrului (pe ultima pagină) se menționează câte pagini conține registrul, purtând semnătura (și ștampila după caz) fermierului sau administratorului societății. Inspectorii Oficiului Fitosanitar pot sancționa fermierul, conform HG nr. 1230 din 12 decembrie 2012 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului, art. 3, pct. 1 (i),(1) Constituie contravenții următoarele fapte: i.) nerespectarea de către utilizatorii profesioniști a prevederilor art.67 alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 privind menținerea evidenței pe o perioadă de cel puțin 3 ani a produselor de protecție a plantelor pe care le utilizează (se sancționează cu amendă de la 8.000 lei la 10.000 lei).

ÎN ATENȚIA FERMIERILOR ! : Se vor respecta normele de ecocondiționalitate prevăzute în Ordinul nr. 869/2016 . Se vor respecta condițiile de depozitare, manipulare și utilizare a produselor de protecție a plantelor în exploatarea agricole, conform Ghidului de bune practici de utilizare și depozitare a produselor de protecția plantelor, <https://www.anfd.ro/sanatate/ghid/ghiduri.html> elaborate de AUTORITATEA NAȚIONALĂ FITOSANITARĂ.

SEF SERVICIU
 Dr. ing. Pogăcian Marian

Intocmit
 Ing. Bologa Vasile

